

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITON EHDOTUKSIA KASVUA VAHVISTAVIKSI TOIMIKSI

Ennakoitava veropolitiikka mahdollistaa investointeja

Hallituksen linjaus makeisten ja suklaan korotetusta arvonlisäverokannasta muihin elintarvikkeisiin nähden ovat luoneet poliittisen riskin suomalaiseen investointiympäristöön. Tämä on jo jäädyttänyt makeisteollisuuden yritysten merkittäviä investointeja kuten Fazerin Lahden investoinnin. Elintarvikealan yrityksillä ei ole näkymää siitä, valikoituuko uusia tuoteryhmiä sattumanvaraisesti tulevaisuudessa nyt päätetyn korotetun arvonlisäveron piiriin. Näin ollen veropäätös vaikuttaa laajemminkin elintarviketeollisuuteen kuin suoraan sen kohteena olevien tuotekategorioiden valmistajiin.

ETL katsoo, että alan investointien edistämiseksi tulisi luopua hankkeesta korottaa makeisten ja suklaan arvonlisäveronkorottamisesta. Menestys kotimarkkinoilla on ruokia ja juomia valmistaville yrityksille tärkeää, koska se on kivijalka viennin kehittämiseksi. Suomalaisille elintarvikeyrityksille kotimarkkina on tärkein rahoituslähde aineellisille ja aineettomille investoinneille sekä vienti-investoinneille.

Investointihyvitystä laajennettava

Hallituksen linjaama puhtaiden investointien verokannustin on rajattu siten, että vain harvoilla yrityksillä olisi mahdollisuus hyödyntää sitä johtuen sen korkeasta alarajasta ja rajatuista käyttökohteista. Suomessa on pulaa kaikista tuotannollisista investoinneista eikä vain puhtaan siirtymän investoinneista. Kasvun vahvistamiseksi tulisi harkita kone- ja laiteinvestoinnin edistämiseen tuki-intensiteetiltään alhaisempaa, mutta kaikkiin yrityksiin kohdistuvaa määräaikaista tai pysyvää verokannustinta.

Investointihyvitys kone- ja laiteinvestointeihin voidaan toteuttaa samalla idealla kuten t&k-verokannustin Tätä ei tarvitsisi notifioida valtioneuvoston kautta eikä vaatisi uutta byrokratiaa verohallinnolta tai yrityksissä. Suomessa yritysten efektiivinen veroaste on lähempänä todellista yhteisöverokantaa kuin monissa verrokkimaissa. Investointihyvitys kaventaisi veropohjaa lisäten Suomen houkuttelevuutta investointikohteena. Investointihyvityksen saisi vain, jos yritys investoi toisin kuin esimerkiksi yhteisöveron alennus hyödyttäisi kaikkia voittoja tekeviä yrityksiä ilman investointeja.

Innovaatioiden rahoitusta vahvistettava

Hallituskauden keskeinen kasvupolitiikan instrumentti on T&K-rahoituksen lisääminen. Hallitusohjelman mukaan riittävä TKI-rahoitus vauhdittaa elintarvikealalle syntyviä innovaatioita ja investointeja, jotka kasvattavat alan arvonlisää ja työllisyyttä. T&K-rahoitusta ohjattava siten myös kotimarkkinayrityksille ja innovaatioiden tukemiseen.

On tärkeää varmistaa, että ketju perustutkimuksesta, soveltavaan tutkimukseen ja tutkimustulosten kaupallistamiseen toimii katkeamattomasti. Talouskasvun ja tuottavuuden näkökulmasta

yriösten tuottavuutta nostaisi olemassa olevan tiedon ja teknologian hyödyntäminen, ei pelkää uuden tiedon luominen.

Business Finland T&K-rahoituksessa on huomioitava myös kotimarkkinoilla toimivat toimialat sekä innovaatioiden rahoitus, jotta voidaan vahvistaa laaja-alaisesti tuottavuuskasvua. On varmistettava, että Suomen T&K-rahoituslain kriteerit eivät ole muita maita tiukempia siinä, mikä katsotaan T&K toiminnaksi.

Tilastokeskuksen mukaan tutkimus- ja kehittämistoiminta (t&k) tarkoittaa luovaa ja systemaattista työtä tiedon lisäämiseksi ja tiedon käyttämiseksi uusiin sovelluksiin, jonka tulee täyttää kaikki kansainvälisesti t&k-toiminnalle asetetut kriteerit toiminnan uutta tavoittelevasta luonteesta, luovuudesta, epävarmuudesta onnistumisen suhteen, systemaattisuudesta sekä tulosten siirrettävyydestä ja toisinnettavuudesta. Innovaatiotoiminta sen sijaan kattaa tutkimus- ja kehittämistoiminnan ohella kaikki muutkin toimet innovaatioiden kehittämiseksi ja käyttöönottamiseksi eli toimet, jotka tähtäävät tai johtavat innovaatioihin. Innovaatiotoimintaa voi olla myös täysin ilman tutkimus- ja kehittämistoimintaa.

Avainhenkilöverotusta uudistettava

Osaavan työvoiman saatavuuden vahvistamiseksi avainhenkilöverotusta tulisi uudistaminen kilpailijamaiden esimerkkien pohjalta. Näin voidaan houkuttaa Suomeen esimerkiksi tki-henkilöstöä. Tki-investoinnit ovat käytännössä osajien henkilöstökuluja.

Meillä on voimassa ulkomailta Suomeen muuttavalle asiantuntijalle 32 prosentin lähdeverotus, niin sanottu avainhenkilövero, joka on vaihtoehto progressiiviselle ansiotuloverotukselle. Nykyinen malli hyödyttää vain niitä, jotka ansaitsevat niin paljon, että heidän veroprosenttinsa olisi muuten yli 32.

Muissa kilpailijamaissa veroetu on kaikkien asiantuntijoiden saatavilla tulotasosta riippumatta. Nykyisessä avainhenkilöveromallissa ei ole etuja tai kannustimia, jotka houkuttelisivat normaali-palkkaisia asiantuntijoita Suomeen, koska he maksavat veroja usein selvästi alle lähdeveroprosentin. Parempi tapa alentaa määräaikaaisesti ulkomaisen osaajan veroja olisi maksaa osa palkasta verottomana riippumatta palkan määrästä. Näin tehdään esimerkiksi Ruotsissa.

Kasvuyriösten kotimaista rahoitusta vahvistettava

Kotimaista pääomasijoitusrahoitusta voidaan lisätä uudistamalla verotusta siten, että yleishyödylliset yhteisöt ja säätiöt voivat sijoittaa kasvurahastoihin vastaavalla tavalla kuin suoraan osakkeisiin.

Start up- ja kasvurahoituksen saatavuuden parantamiseksi tulisi poistaa verotukselliset esteet säätiöiltä ja yleishyödyllisiltä yhtiöiltä sijoittaa ky-muotoisiin rahastoihin. Suomalaiset yleishyödylliset yhteisöt eivät tällä hetkellä voi sijoittaa kotimaisiin pääomasijoitusrahastoihin veroneutraalisti. Teollisuussijoituksen ollessa jatkossa vahvemmin teollisuuspoliittinen toimija paikkaisia tämä kotimaisen kasvurahoituksen aukkoa.

Lisätietoja:

Yhteiskuntasuhdejohtaja Jukka Ihanus, jukka.ihanus@etl.fi, puh. 050 463 9929
Ekonomisti Bate Ismail, bate.ismail@etl.fi, puh. 040 526 0942